

44. 3. Іщенко О. Перспективи розвитку вітчизняної системи страхування депозитів у світлі євроінтеграції // Вісник НБУ. – 2008. – № 5. – С.52–58. 4. Кожель Н. Моделі забезпечення державних гарантій прав вкладників // Регіональна економіка. –2004. – № 1. – С. 170–176. 5. Крохмалюк Д. Банківська наука й аналіз економічних процесів в Україні // Вісник НБУ. – 2007. – № 1. – С. 36–39. 6. Тігітко С. Система гарантування вкладів в Україні: сучасний стан і перспективні напрями розвитку // Вісник НБУ. – 2004. – № 8. – С. 4–5.

О.С. Шимкович

студентка гр. ЕФІМ-14.

Науковий керівник – канд. екон. наук., доц. Кривцун І.М

УПРАВЛІННЯ РИЗИКАМИ, ЩО ВИНИКАЮТЬ ПІД ЧАС ФУНКЦІОНУВАННЯ ПЛАТІЖНИХ СИСТЕМ

Платіжна система – це платіжна організація, члени платіжної системи і сукупність відносин, що виникають між ними під час переказу грошей, яка характеризується наявністю доволі значного рівня ризику у кількох сферах, що пояснюється обсягом та розміром виконуваних у цих системах операцій [3].

Користувачі платіжних систем підпадають під вплив ризику втрат, який зумовлений такими основними причинами: помилки; надзвичайні події (порушення енергопостачання, порушення зв'язку, стихійні лиха); шахрайство; банкрутство одного чи кількох постачальників платіжних послуг; невизначеність щодо остаточного виконання платіжних зобов'язань.

Ризики у платіжних системах поділяються на фінансові та нефінансові [1].

Фінансові ризики є основним об'єктом управління у платіжній системі. Зважаючи на те, що банківські та платіжні системи дуже тісно взаємопов'язані, платоспроможність та ліквідність окремих банків та їх клієнтів залежать від політики та практики використання платіжної системи фінансовими установами та від контрольної-наглядової й “охоронної” стратегії державних органів.

До нефінансових ризиків, пов'язаних з платіжною системою, належать: підrobка фінансових документів, недосконала правова база, крадіжка, шахрайство та помилки.

Найбільш розповсюджені у платіжних системах розвинених країн два підходи до проблеми обмеження фінансового ризику: перший – спрямований на обмеження обсягу розрахунків, другий – на забезпечення надійності розрахунку. Чинник ліквідності тісно пов'язаний з управлінням ризиком у платіжній системі.

Системний ризик може бути знижений за рахунок створення ефективних механізмів міжбанківських позик, який дає змогу банку, що відчуває дефіцит грошових коштів, отримати позику від іншого банку. Важливе значення має розвиток позикових механізмів центрального банку, за допомогою яких банк, що відчуває дефіцит грошових коштів, може автоматично стримати позику центрального банку за умови надання відповідної застави.

Система має бути раціональною, передбачуваною та захищеною від зазіхань. Є чотири сфери, де мають вживатися заходи щодо зміцнення системи [4]: керівний склад; персонал, що діє у платіжній системі; процедури платіжної системи; програмно-технічне забезпечення.

Стандартизація платіжної інформації та технології також є важливим засобом зменшення ризику, пов'язаного з помилками та шахрайством, за одночасного прискорення платіжного процесу. Стандартизація означає, що платіжна інформація не повинна набувати іншої інтелектуальної форми або не потрібно приймати рішення в процесі її оброблення.

У процесі розроблення та реалізації заходів боротьби з ризиком у платіжних системах бажано керуватися деякими загальними принципами [2]. До них належать, зокрема, такі: рішення мають відповідати ринковим вимогам; ризиком повинні управляти ті, хто має найкращі можливості робити це з мінімальними витратами; слід виявляти гнучкість у визначенні шляхів досягнення поставленої мети; вирішення технічних питань, за винятком визначення стандартів та стосунків з ЦБ, краще залишити на розсуд учасників. Технічні стандарти не можна нав'язувати; використані заходи повинні стимулювати найбільш економічні рішення проблеми управління ризиком; бажане оприлюднення частоти помилок, їх характерних особливостей, випадків шахрайства, а також централізований аналіз параметрів та причин помилок; жодна окрема особа не повинна мати повноважень затверджувати (вводити) і надсилати платіжні інструкції; слід звести до мінімуму можливості вносити зміни в платіжні інструкції та платіжну інформацію; необхідна періодична перевірка заходів протидії шахрайству із внесенням необхідних змін у платіжний процес.

Ніколи не можна повністю виключити ризик помилок операторів, виходу з ладу комп'ютерів та інших збоїв. Ці чинники ризику можна

зменшити за допомогою підвищення якості виконання операцій та жорсткого контролю.

Відповідні заходи мають бути універсальними за характером і придатними для будь-яких форм зберігання та передачі цінностей. Слід забезпечити ретельний підбір кадрів, а керівництво мусить чітко визначити обов'язки та сферу компетенції осіб, котрі обслуговують платіжну систему.

1. Святненко А. Рекордна атака на платіжні системи // Дзеркало тижня. – 2005. – № 27–28. 2. Вісник Національного банку України. – 2007; 2008. – № 2, 3, 4, 7, 8. 3. Закон України “Про Національний банк України” // Галицькі контракти. – 1999. – № 25. 4. Новини від 7.11.2005 р. / Український фінансовий сервіс // www/ufs.com/ua.

В.М. Мисак

студент гр. ЛОГ-42.

Науковий керівник – асист. Кобилюх О.Я.

ВПРОВАДЖЕННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПОКАЗНИКА ЗАВАНТАЖЕНОСТІ ТРАНСПОРТУ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Для кожного підприємства, що в своїй діяльності використовує перевезення, надзвичайно важливим з точки зору транспортних витрат є кількість товару, який перевозиться, адже чим більше товару везуть в кожному автомобілі, тим краще, тим дешевшим є перевезення кожної одиниці продукції.

Відповідно, рано чи пізно виникає потреба контролювати транспортні витрати через контроль завантаженості автомобілів. Проте за великого потоку продукції управлінням потрібен інструмент, що уможливить побачити повну картину – за напрямками перевезень та за показниками завантаженості.

Розрахунок показника завантаженості

Показник завантаженості (ПЗ) – число, яке відсотково показує, скільки товару було перевезено реально (РП) від максимуму (М).

Тобто

$$ПЗ = РП / М \cdot 100 \%$$

У цій роботі представлено методику розрахунку показника завантаженості для великих підприємств, з великим потоком товарів,